

ร่าง
บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตกทอดทางมรดก
และการโอนที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

พ.ศ.

หลักการ

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตกทอดทางมรดกและการโอนที่ดินที่บุคคล
ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติว่า
ที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะทำการแบ่งแยกหรือโอนสิทธิในที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นมิได้
เว้นแต่เป็นการตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรม หรือโอนไปยังสถาบันเกษตรกร หรือ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์
ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง
ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ร่าง
กฎกระทรวง
กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตกทอดทางมรดก
และการโอนที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ มาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑
บททั่วไป

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“เกษตรกร” หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก หรือผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

“ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก” หมายความว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมอยู่แล้ว ตามความเป็นจริงและใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบปีเพื่อประกอบเกษตรกรรมแห่งท้องที่นั้น

“ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก” หมายความว่า ผู้ยากจน ผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม หรือผู้เป็นบุตรของเกษตรกร ตามพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม บรรดาซึ่งไม่มีอาชีพอันมีรายได้ประจำเพียงพอแก่การยังชีพ ไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมอยู่ตามความเป็นจริง และไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเอง แต่มาขอรับสิทธิในที่ดินโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎกระทรวงนี้โดยมีความประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

“รายได้ประจำเพียงพอแก่การยังชีพ” หมายความว่า รายได้ประจำในรอบปีเฉลี่ยแล้วมีจำนวนเกินกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน โดยพิจารณาจากอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องที่อันเป็นที่ตั้งของที่ดิน

“ผู้ได้รับสิทธิในที่ดิน” หมายความว่า เจ้าของที่ดินซึ่งเป็นบุคคลผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“ส.ป.ก.” หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“ส.ป.ก.จังหวัด” หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

ข้อ ๒ ที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะกระทำการแบ่งแยกหรือโอนสิทธิในที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นได้เฉพาะในกรณีที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

- (๑) การตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรมเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- (๒) การโอนไปยังสถาบันเกษตรกรเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- (๓) การโอนไปยัง ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ให้บุคคลตาม (๑) และ (๒) ที่ได้รับการตกทอดทางมรดกหรือโอนตามที่กฎกระทรวงนี้กำหนดเป็นผู้ได้รับสิทธิในที่ดิน

ข้อ ๓ ในกรณีที่กฎกระทรวงนี้ไม่ได้กำหนดเรื่องใดไว้ในส่วนที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตกทอดทางมรดกและการโอนที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ ๔ บรรดาคำสั่ง คำร้อง คำคัดค้าน หนังสือรับรอง คำอุทธรณ์ และเอกสารอื่นใดที่ต้องทำตามกฎกระทรวง ให้รวมถึงการกระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่ ส.ป.ก. และกรมที่ดินประกาศกำหนดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของแต่ละหน่วยงานด้วย

ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้รักษาการตามกฎกระทรวง และมีอำนาจออกคำสั่ง กำหนดแบบ ขั้นตอน และแนวทางปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าว

ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่ง ที่ออกตามกฎกระทรวง รวมถึงคำสั่งที่เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวด้วย

ในกรณีมีปัญหาหรือไม่อาจปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้ หรือกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดหรือพิจารณาสั่งการ

หมวด ๒

การตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรม เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ ๕ เมื่อผู้ได้รับสิทธิในที่ดินถึงแก่ความตาย ให้ที่ดินมรดกนั้นตกทอดแก่ทายาทโดยธรรมเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามลำดับที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากมีทายาทโดยธรรมเป็นผู้มีสิทธิหลายคน ให้ที่ดินดังกล่าวตกเป็นกรรมสิทธิ์รวมของทายาททุกคน เว้นแต่ทายาทจะตกลงกันได้ว่าทายาทผู้ใดจะเป็นผู้รับที่ดินมรดกดังกล่าวแต่เพียงผู้เดียว

ถ้าการตกทอดทางมรดกดังกล่าวทำให้ที่ดินหลุดมือไปจากทายาทโดยธรรมคนใดคนหนึ่ง กรณีนี้ย่อมไม่ตัดสิทธิทายาทนั้นในการที่จะเรียกร้องค่าที่ดินจากทายาทอื่นที่ได้รับการตกทอดทางมรดกที่ดินตามส่วนแห่งสิทธิของตนที่พึงมีตามกฎหมาย

ทายาทโดยธรรมผู้รับที่ดินมรดกอาจตกลงกันโอนที่ดินนั้นคืนให้ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ตามข้อ ๑๘

ข้อ ๖ การตกทอดทางมรดกซึ่งที่ดินของผู้ได้รับสิทธิในที่ดินที่ถึงแก่ความตายให้แก่ทายาท โดยธรรม ให้รวมถึงสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ได้รับสิทธิในที่ดินดังกล่าวที่มีต่อ ส.ป.ก. อันเนื่องมาจากการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย

ข้อ ๗ ทายาทโดยธรรมผู้รับที่ดินมรดกมีสิทธิใช้สอยที่ดินที่ได้มาจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมและกิจการอื่น ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หากใช้ที่ดินโดยฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าว ทายาทผู้รับที่ดินนั้นต้องโอนที่ดินคืนให้ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามข้อ ๑๘ (๓)

ข้อ ๘ เมื่อเจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการจดทะเบียนสิทธิในที่ดินซึ่งได้มาโดยทางมรดกให้แก่ทายาทโดยธรรมแล้ว ให้เจ้าพนักงานที่ดินมีหนังสือแจ้งให้ ส.ป.ก. จังหวัดท้องที่อันเป็นที่ตั้งของที่ดินนั้นทราบ รายละเอียดการจดทะเบียนสิทธิดังกล่าวด้วย

หมวด ๓

การโอนไปยังสถาบันเกษตรกร เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ ๙ สถาบันเกษตรกรซึ่งจะรับโอนที่ดินได้ตามกฎกระทรวงนี้ ต้องเป็นกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร หรือชุมนุมสหกรณ์การเกษตรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

- (๑) ประกอบด้วยสมาชิกที่มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกร มีสัญชาติไทย และไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ
- (๒) ไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรม หรือมีที่ดินไม่เกินขนาดที่คณะกรรมการกำหนด โดยคำนึงถึงประเภทและลักษณะการดำเนินงานของสถาบันเกษตรกร
- (๓) มีแผนงานและโครงการจะใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- (๔) ยินยอมรับสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบที่ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินมีต่อ ส.ป.ก. อันเนื่องมาจากการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ ๑๐ สถาบันเกษตรกรซึ่งมีความประสงค์จะรับโอนที่ดินจากผู้ได้รับสิทธิในที่ดินเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ยื่นคำร้องต่อ ส.ป.ก. พร้อมแสดงเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนด

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งจะยื่น ณ ส.ป.ก. จังหวัดท้องที่อันเป็นที่ตั้งของที่ดิน หรือโดยวิธีการส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

ข้อ ๑๑ เมื่อได้รับคำร้อง ให้เจ้าหน้าที่ออกใบรับคำร้องเบื้องต้นให้แก่ผู้ยื่นคำร้องโดยพลัน ใบรับคำร้องเบื้องต้นต้องระบุระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่จะใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสาร หรือหลักฐานไว้ด้วย ซึ่งต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง ในกรณีที่พบว่าเอกสารหรือหลักฐานที่ได้รับ ยังไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้แจ้งผู้ยื่นคำร้องดำเนินการแก้ไข พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่ผู้ยื่นคำร้องจะต้อง ดำเนินการ และแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตรวจสอบแล้วเสร็จหรือต้องแล้วเสร็จ เพื่อให้ผู้ยื่นคำร้องดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากผู้ยื่นคำร้องไม่ดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ยื่นคำร้อง ไม่ประสงค์จะดำเนินการตามคำร้องนั้นต่อไป และให้เจ้าหน้าที่ยุติเรื่องและแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบถึงเหตุแห่ง การยุติเรื่องนั้น เมื่อผู้ยื่นคำร้องได้ยื่นคำร้องถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ออกใบรับคำร้องให้แก่ผู้นั้นโดยพลัน

ในกรณีการยื่นคำร้องโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ได้ออกใบรับคำร้อง เบื้องต้นตามวรรคหนึ่ง เมื่อเจ้าหน้าที่นั้นได้รับคำร้องเบื้องต้นตามวันและเวลาที่ปรากฏในระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของเจ้าหน้าที่นั้น

ข้อ ๑๒ เมื่อได้รับคำร้องถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาคำร้องและประกาศ รายชื่อสถาบันเกษตรกรผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดภายในสามสิบวัน โดยปิดประกาศไว้ ในที่เปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด ส.ป.ก.จังหวัด ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในท้องที่ ซึ่งที่ดินตั้งอยู่ และโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

ในกรณีที่ผู้ใดเห็นว่าสถาบันเกษตรกรซึ่งได้รับการประกาศรายชื่อเป็นผู้ที่ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม ให้ยื่นคำคัดค้านพร้อมด้วยหลักฐานต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้ภายในสามสิบวันนับแต่ วันปิดประกาศ และให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาวินิจฉัยคำคัดค้านให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับ หนังสือคัดค้าน ในกรณีที่เห็นด้วยกับคำคัดค้านก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงประกาศตามวรรคหนึ่งภายใน กำหนดเวลาดังกล่าว

ถ้า ส.ป.ก.จังหวัด ไม่เห็นด้วยกับคำคัดค้านก็ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยัง คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภายในกำหนดเวลาตามวรรคสามเพื่อมีคำวินิจฉัย ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับรายงาน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จ ภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งให้ผู้คัดค้านทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดให้เป็นที่สุด

ข้อ ๑๓ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกหนังสือรับรองให้แก่สถาบันเกษตรกรซึ่งมีคุณสมบัติและ ไม่มีลักษณะต้องห้ามภายในสามสิบวันนับแต่พ้นกำหนดการคัดค้านในกรณีไม่มีผู้คัดค้าน หรือนับแต่คำวินิจฉัย ของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นที่สุด

ในกรณีที่ ส.ป.ก.จังหวัด มีคำสั่งไม่ออกหนังสือรับรองให้แก่สถาบันเกษตรกรรายใด ให้มีหนังสือ แจ้งให้สถาบันเกษตรกรรายนั้นทราบคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ปิดประกาศ ตามข้อ ๑๒ เพื่อให้สถาบันเกษตรกรยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ณ ส.ป.ก.จังหวัด ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับหนังสือฉบับดังกล่าว

ข้อ ๑๔ เมื่อผู้ได้รับสิทธิในที่ดินได้แสดงความประสงค์ขอจดทะเบียนสิทธิในที่ดินเพื่อโอนที่ดินนั้นให้แก่สถาบันเกษตรกรต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา พร้อมทั้งมอบหนังสือรับรองที่ ส.ป.ก. ออกให้สถาบันเกษตรกรนั้นไม่เกินหกเดือน ให้เจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการจดทะเบียนสิทธิในที่ดินดังกล่าวให้แก่สถาบันเกษตรกรได้ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

เมื่อได้จดทะเบียนสิทธิในที่ดินให้แก่สถาบันเกษตรกรแล้ว ให้เจ้าพนักงานที่ดินมีหนังสือแจ้งให้ ส.ป.ก. จังหวัดท้องที่อันเป็นที่ตั้งของที่ดินนั้นทราบรายละเอียดการจดทะเบียนสิทธิดังกล่าวด้วย

ข้อ ๑๕ สถาบันเกษตรกรซึ่งได้รับโอนที่ดินจากผู้ได้รับสิทธิในที่ดิน ต้องรับไปซึ่งสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ได้รับสิทธิในที่ดินดังกล่าวที่มีต่อ ส.ป.ก. อันเนื่องมาจากการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย

ข้อ ๑๖ สถาบันเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิในที่ดินมีสิทธิใช้สอยที่ดินที่ได้มาจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมและกิจการอื่น ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หากใช้ที่ดินโดยฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าว สถาบันเกษตรกรจะต้องโอนที่ดินนั้นคืนให้ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามข้อ ๑๘ (๓)

หมวด ๔

การโอนไปยัง ส.ป.ก.

เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ ๑๗ เมื่อผู้ได้รับสิทธิในที่ดินมีความประสงค์จะขอโอนที่ดินให้ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินยื่นคำร้องพร้อมเอกสารหรือหลักฐานต่อ ส.ป.ก.

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งจะยื่น ณ ส.ป.ก. จังหวัดท้องที่อันเป็นที่ตั้งของที่ดิน หรือโดยวิธีการส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการรับคำร้องตามข้อ ๑๑

ข้อ ๑๘ ส.ป.ก. อาจรับโอนที่ดินจากผู้ได้รับสิทธิในที่ดินที่ยื่นคำร้องได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินมีความประสงค์จะโอนที่ดินให้ ส.ป.ก. โดยไม่รับค่าตอบแทน
- (๒) ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินมีความประสงค์จะโอนที่ดินโดยการขายให้ ส.ป.ก.
- (๓) ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินมีหน้าที่โอนที่ดินคืนให้ ส.ป.ก. ตามที่กฎกระทรวงนี้ หรือระเบียบหรือสัญญา หรือคำพิพากษากำหนด

การรับโอนที่ดินตาม (๑) และ (๒) จะกระทำได้เฉพาะในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าที่ดินบริเวณนั้นสมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินตาม (๒) และ (๓) มีสิทธิได้รับค่าที่ดินภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินตามมาตรา ๑๙ (๒) และมาตรา ๒๙

ข้อ ๑๙ กรณีผู้ได้รับสิทธิในที่ดินมีความประสงค์จะโอนที่ดินตามข้อ ๑๘ (๑) ให้ ส.ป.ก. จังหวัดรายงานผลการตรวจสอบสภาพการถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดินตลอดจนถึงปลูกสร้าง ภาวะผูกพันในที่ดิน ขนาดแปลงที่ดิน ทำเลที่ตั้ง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมต่อการใช้ประโยชน์ในที่ดิน รวมทั้งมูลค่าของราคาที่ดิน พร้อมทั้งจัดส่งคำขอและความเห็นมายัง ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาสั่งรับหรือไม่รับคำเสนอให้ดังกล่าว

ถ้าผู้ได้รับสิทธิในที่ดินมีความประสงค์ตามข้อ ๑๘ (๒) หรือ (๓) ให้พิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินตามมาตรา ๑๙ (๒) และมาตรา ๒๙

ให้ ส.ป.ก. มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบโดยเร็ว

ข้อ ๒๐ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินทราบภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ในกรณีที่คณะกรรมการตกลงรับโอนที่ดินให้กำหนดวันเวลาและสถานที่ในหนังสือดังกล่าวเพื่อให้ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินเข้าทำสัญญาและจดทะเบียนโอนสิทธิในที่ดินต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขาด้วย

กรณีที่คณะกรรมการไม่รับโอนที่ดินของผู้ได้รับสิทธิในที่ดินรายใด ให้ระบุเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ในหนังสือแจ้งดังกล่าวด้วย เพื่อให้ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ณ ส.ป.ก.จังหวัด ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับดังกล่าว

ให้ไว้ ณ วันที่

พ.ศ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย